

Fasori Örökdiák

A BUDAPESTI EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM VOLT NÖVENDEKEINEK EGYESÜLETE
TIMOR DOMINI PRINCIPIUM SCIENTIÆ • AZ ÚRNAK FÉLELME FEJE A BÖLCSESSÉGNEK

2013. SZEPTEMBER

6. SZÁM



Visszatekintés, javaslatok

A Fasorban végzett, tanult diákok döntő többsége nagy szeretettel emlékszik vissza iskolájára, az ott tanultakra, és az ott kapott nevelésre. Ezt a szellemiséget kívánta ápolni, továbbadni a majd 90 éve alakult (1924) Volt Növendékek Egyesülete. Ezen célokra alapítványokat, ösztöndíjakat hoztak létre, ingatlanokat adományoztak az iskolának. A megalakulás után 64 alapítvány létesült, amely a múlt század 30-as éveiben a gazdasági világválság után teljesen elértéktelenedett.

A pénzügyi konszolidáció után az Öregdiákok ismét a Gimnázium humanista szellemének ápolására, a gimnáziumba járó diákok erkölcsi és anyagi támogatására újabb alapítványokat hoztak létre, és az Egyesület vagyona 1942-ben kb. 5000 pengő volt, amihez évente a befizetett adományok 2000-3000 pengőt tettek ki. A II. világháború okozta hatalmas infláció következtében ezek a pénzek is elértéktelenedtek.

Az iskola 1952-ben történt megszüntetése után, 37 év múlva az országban elsőként az egyháznak visszaadott gimnáziumok között a Fasori Gimnázium alakult újjá. (Ez a rendszerváltás előzménye, ill. eredménye.) Itt meg kell említeni, hogy a külföldön élő diákok megalkotották Genfben a „Fasor Verein”-t, amelynek mintegy 400.000 svájci frank adománya, valamint az öregdiákok példátlan összefogása által – kihasználva a kedvező politikai helyzetet – megadta a lehetőséget az iskola újjáélesztésére. Az öregdiákok is nagy lelkesedéssel próbáltak hozzájárulni az iskola hírnevének visszaállításához. Alapítványok jöttek létre, amelyeket az öregdiákok patronáltak.

Időrendi sorrendben először a Dr. Vermes Miklós Alapítvány jött létre az 1945-ben, ill. 1950-ben végzett diákok jóvoltából a természettudományból kiváló eredményeket elért diákok jutalmazására. A Dr. Boytha György Alapítvány (1948) díját – amelyet a névadó a koncepció pere kártérítéséért kapott – az idegen nyelvből és történelemből kiváló eredményeket elért diákok érdemelhetik ki.

A Dr. Csaba László Alapítványt korábbi tanárunk emlékére szűk családi köre hozta létre a hittanból és történelemből kiváló eredményt elért tanulók részére.

Dr. Kovácsi László (1931-ben érettségizett) diáktársunk amerikai felesége alapítványt hozott létre a rászoruló diákok támogatására. (Néhány éves átmeneti adminisztratív problémák megoldása után most ismét rendeltetésszerűen működik.)

Dr. Kőszegfalvi György (1950) diáktársunk felesége emlékére létesített alapítványt, amelyből jutalmazták az év legjobbjait és diákjait.

Örömmel számolhatok be arról, hogy Fodor Zoltán (1950) – Amerikában múlt évben elhunyt diáktársunk – 250.000 dollárt (kb. 50 millió forintot) hagyott a Chicagóban működő Lutheránus Evangélikus Egyházon keresztül az iskola diákjainak támogatására.



Napjainkban egy újabb alapítvány van kialakulóban. Az Ausztráliában élő Sashegyi Vilmos (1950) az iskolának ajándékozott egy budapesti lakást, amelynek árából elsősorban a kiváló eredményt elérő tanárokat kívánja jutalmazni.

Az újonnan végzett „fiatal öregdiákok” eddig még nem voltak olyan pénzügyi és potenciális helyzetben, hogy ilyeneket létre tudtak volna hozni. Most, hogy már 25 éve végeztek, lassan számíthatunk arra, hogy követik az elődök példáját. Az alapítványokat célszerűségi és adminisztratív okok miatt Az Evangélikus Gimnázium Alapítványban kezelik, külön alszámlán, megtartva eredeti célkitűzéseiket.

Az Öregdiák Egyesület nagy hangsúlyt helyezett a kimagasló eredményt elérő diákok emlékének megőrzésére, és példaképként felhívni a figyelmet az Alma Mater által nevelt kiválóságokra. Az elmúlt 8 évben emlékszobrot sikerült állítani Neumann János matematikusnak a számítógép atyjának, a Nobel-díjas Wigner Jenő fizikusnak és az ugyancsak Nobel-díjas Harsányi János közgazdásznak (aki gyógyszerész diplomával kezdte munkásságát), valamint Balogh János Corvin-láncos ökológusnak. A szobrok avatásán a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, ill. alelnökei is részt vettek és beszédet mondtak.

A világhírűvé vált diákokon kívül az őket nevelő országos hírű tanárok is megbecsülésben részesülnek. A Magyar Tudóslexikonban szereplő Rátz László, Mikola Sándor, Renner János és Vermes Miklós munkásságáról 2005-ben az öregdiákok kezdeményezésére nagyszerű kamara-kiállítás rendezett a gimnázium. E felsorolt tudósok és tanárok nevét őrzik az egyes osztálytermek is. Ezen túlmenően kiváló tanáraink közül természet neveztek el (az általunk is ismert személyek közül) Opper Imréről, Bélay (Koch) Istvánról és Levius Ernőről. A gimnázium kezdeményezésére támogatásunkkal az iskolánk karizmatikus énektanára, Peskó Zoltán nevét vette fel az énekkar, (Dal- és Zeneegyesület utódja), amelynek első nyilvános hangversenye 2013. május 31-én volt.

Ugyancsak ez évben volt az iskola által megpályázott és elnyert 1 millió eurós pályázatból épített természettudományos labor átadása, amelynek teremt Vermes Miklósról, Levius Ernőről és egy volt diákról neveztek el. *(A diák e sorok írója, Liptay György – a szerkesztő megjegyzése.)*

2012. szeptember 29-én az iskola előkertjében felavatásra került dr. Vermes Mikós bronz mellszobra; az avatásról a 11. oldalon részletesen beszámolunk.

2013. február 28-án Cselőtei László (Egyesületünk első elnöke) emlékére Tomcsányi Pál akadémikus kezdeményezésére és finanszírozásával emléktálat avattunk. Lásd részletesen az 10. oldalon.

2013. április 22-én a Föld napja alkalmából a tavaly elballagott osztály (2012) nevében Barcsay Zsombor fát ültetett az iskola udvarában azzal a céllal, hogy minden évben egy-egy újabb csemete jelezhesse az innen kikerülő diákoknak, hogy honnan indultak, emlékeztetve őket a fasori gyökerekre.

Megemlítendő még, hogy a volt diákok (az elmúlt 25 évben) elsősorban az iskolát újjászervező magyar örökség díjas Gyapay Gábor javaslatára 24. alkalommal többnapos kirándulást szerveztünk a hazai és történelmi Magyarország érdekes helyszíneire.

2013. márciusában egy reliefet avattunk iskolánk világhírű néptáncutatójának (Martin György 1932-1983) emlékére, aki posztumusz Magyar Örökség Díjban részesült.

Az öregdiákok munkálkodásáról eddig 14 fekete-fehér és 5 színes újság jelent meg.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani azon barátainknak, akik az öregdiák mozgalmat fenntartották, és munkájukkal segítették. A teljesség igény nélkül köszönet dr. Vitális Györgynek, dr. Jeszenszky Zoltánnak és dr. Dudás Jenőnek, akik megválasztott tisztségükből kifolyólag sokat tettek az ügy érdekében. A likviditási problémákkal küszködő egyesület (a tagok jelentős pénzügyi támogatásával) biztos anyagi alapokon nyugvó egyesületté alakult.

A „fiatal” generáció, akik most teljes mértékben átveszik az irányítást (Győri Tamás, dr. Raisz Dávid és dr. Csizér Márton) most már olyan tapasztalatokkal rendelkeznek, hogy nyugodt szívvel átadhassuk számunkra a vezetést. Természetesen a megváltozott körülmények miatt valószínűleg másként fogják csinálni ezt a mozgalmat, mint mi tettük eddig.

Szeretném figyelmetekbe ajánlani, hogy 25 éve mi mindent megtettünk az iskola visszaszerzésére. Az egyik elsőrendű feladatokat kell hogy legyen az iskola visszaszerzésének 25 éves évfordulóján olyan ünnepségsorozatot rendezni (rádióban, televízióban, írott és elektronikus sajtóban történő megjelenéssel), ahol nyomatékosan kitűnik, hogy 1989-ben ez volt az első iskola az országban, amely visszakerült az egyház kezelésébe. Ezen alkalomra javaslom, hogy Bogsch Árpád bronzszobra (amely készen van az iskola gyűjteményében) egy posztamens felállításával méltó helyre kerüljön az iskolában. Ő volt az, aki külföldről talán a legtöbbet tette az iskola visszaállítására (az ENSZ-hez tartozó WIPO World Intellectual Property Organisation alapító vezérigazgatója, miniszterelnöki rangban).

Jó és hasznos lenne, hogy az osztályfőnöki órákon tett látogatás folytatódna, mert ez a tapasztalatok szerint mély és jó nyomokat hagy a mai fiatalokban.

Az öregdiák mozgalom újjászervezése érdekében folytatni kellene azt a megindított kezdeményezést, hogy a kerek számú érettségi találkozó (5, 10, 15, 20 éves, stb.) mindig a pünkösdi utáni szombaton legyenek. Ez még benne van a tanévben, és nem ütközik a nyári szabadságolásokkal. Természetesen meg kell hagyni a lehetőséget az egyes osztályoknak, hogy a saját összejövetelüket ebéd, vacsora vagy valamilyen más formában ekkor tartsák.

Ki kellene alakítani azt a formát, hogy évente egyszer – pl. szeptember utolsó szombatján – egy összkolai találkozót tartsanak. Eddig a Fásor Napok szervezésében volt ez az összejövetel, és más iskolákban is eredményesen kialakult ez az összejöveteli forma, amely minden évben szinte automatikusan lehetőséget biztosít a volt diákoknak az egymással, ill. a gimnáziummal való találkozásra.

E gondolatok nevében szeretnék átadni – sok sikert kívánva – az új generációnak azt a lehetőséget, hogy volt iskolánkkal tartsuk a kapcsolatot, segítsük a fiatal utódainkat, hogy a híres fasori összetartást, a humanista szellemiséget folytatni tudjuk.

A leköszönő elnök:

Dr. Liptay György c. egyetemi tanár, az Öregdiák Egyesület elnöke

Budapest, 2013. szeptember

WIGNER DATACENTER

Minden fasori öregdiák számára büszkeséget jelenthet, hogy amikor 2013. június 13-án megnyitották Magyarország legfejlettebb számítógépközpontját, annak névadója iskolánk egykori diákja, a Nobel-díjas Wigner Jenő lett. A Csillebércen található újonnan felépített Wigner Adatközpont szerverparkja egyebek mellett segíteni fogja a világ vezető részecskefizikai kutatóintézete, a genfi székhelyű CERN munkáját. Adatok tárolását és adatfeldolgozást fognak végezni magyar fizikusok bevonásával.



A Fasori öregdiákok az új igazgató szemével



Valamennyiünk számára ismert, hogy 1952 volt az államosítás előtti utolsó év, amikor még tanítás folyt a Fasori Evangélikus Gimnáziumban. Akinek csak ez az egy év adatott a Fasorban, kisdíákként, az is büszkén emlékezik arra, hogy fasori diák volt. A csak az utolsó évben odajárt növendékek most 71-72 évesek, az akkor érettségizők 79-80. Istennek hála, sokan közülük még velünk lehetnek, figyelemmel kísérhetik és kísérik volt iskolájuk életét. Élnek azonban – sajnos nagyon kevesen – még náluk is jóval idősebb öregdiákok. Liptay György professzor úr, a Fasori Volt Növendékek Egyesületének elnöke újságolta nemrég, hogy egy 95 éves volt fasori diák kereste meg levélben. Benne, az 1935-ben érettségizett volt növendékben is élénken él a Fasorban eltöltött évek emléke, nem közömbös számára, mi van az iskolával. Meghallván az 1935-ös évszámot – feleségem édesapja is akkor érettségizett a Fasorban – elmeséltem otthon a hallottakat. Azóta már föl is vettük a kapcsolatot a régi idők e talán legutolsó tanújával. Reményeim szerint személyes találkozásra is sor kerül.

Miért mesélem el mindezt? Új igazgatóként komoly múlttal rendelkező intézmény munkájába kapcsolódtam be, a hagyományok ápolását magam is fontosnak tartom. Számomra példaértékű a volt növendékek érdeklődése, törődése, segítő szándéka, amit egy éve tartó munkám alatt tapasztalok, és amely az újraindítás óta folyamatosan jelen van. Maga az államosítás után 37 évvel bekövetkezett újraindítás sem történhetett volna meg az öregdiákok nélkül, hiszen a kommunizmus enyhülő szorítása, a politikai helyzet kedvezőbbé válása, az egyházi szándék, néhány akkori politikus és tudós segítő szándéka mellett az ő anyagi segítségük kellett az újraindításhoz. Sokan közülük, anyagi helyzetük függvényében, kisebb vagy nagyobb, sőt igen jelentős pénzadományokkal segítették az újraindítást. Az iskola elindulása után pedig alapítványok, ösztöndíjak létrehozásával segítették és segítik ma is az arra érdemes diákok tanulmányait, sőt a legkiválóbb tanárok munkáját is. A Bolytha György ösztöndíj, a Kovácsi alapítvány, a Kőszegfalvy-díj, a Csaba László ösztöndíj, a Vermes-díj, a Groz-díj mind az intézmény növendékeit, tanárait segíti az újraindítás óta. Csak ebben a tanévben két újabb volt növendék, illetve özvegy jelezte segítő szándékát.

Szeretettel fogadják diákjaink az évek óta rendszeresen tartott rendhagyó osztályfőnöki órákat, melyeket ma már egyre gyakrabban az öregdiákok fiatalabb generációja tart. Azt hiszem, valamennyi mostani fasori nevében mondhatom, hogy mindezekért nagyon hálásak vagyunk, jól esik a törődés, a segítség, köszönet érte. Megpróbálunk minél inkább méltóak lenni rá.

Mindez annak köszönhető, hogy olyasvalamit adott ez az iskola a diákjainak, ami további tanulmányaikra, egész életükre, munkásságukra, világlátásukra hatással van, és amit ők úgy fogalmaznak

meg, hogy a „fasori szellem”. Ennek köszönhető, hogy 60 év után szobrot állítanak kedves tanárjuknak, hogy több mint hetvenöt év elmúltával egy volt növendék emléktáblát állíttat barátjának, a Fasorban kötött barátságuk emlékére, hogy rendszeresen az érettségi találkozók az épületben. Idén nyáron például egy 60 éve érettségizett osztály járt itt, akik már nem is a fasorban érettségiztek, hiszen egy évvel a matúrájuk előtt államosították az iskolát.

Az 1989-es újraindításnak, az azóta eltelt éveknek újabb és újabb végzős évfolyamok köszönhetőek, akikből az érettségi után öregdiák lesz. Nem tudom, nekik mit adott az iskola, milyen érzésekkel hagyták el a gimnáziumot, megérintette-e őket a fasori szellem, de mi, jelenlegi fasoriak azt szeretnénk, ha a stafétabotot előbb-utóbb átvennék a régiektől, folytatnák a sok évtizedes hagyományt. Szeretnénk, ha őket is érdekelné, mi van most az iskolával, szeretettel látjuk őket a különböző rendezvényeinken. Ezúton is kérek minden 1989 után végzett diákot, ne felejtse el volt iskolájukat, jöjjenek, akár hívás nélkül is. Ha valamiben segíteni tudnak, azt is szeretettel fogadjuk. Reménnyel tölt el bennünket az, hogy új hagyomány van kialakulóban a végzős évfolyamok idei faültetésével, hogy volt diákunk szervezi a MEGINT népzenei találkozót, és ehhez kapcsolódóan díjat is alapítottak, amelynek átadására idén először került sor.

Örülünk annak is, ha egy-egy volt diákunk egyetemi éveit után, tanárként visszajön, mert visszahúzza a szíve az alma materbe. Jelenleg öt ilyen kollégánk van.

A stafétabot átvétele tehát folyamatban van. Szeretnénk, hogy minél több „fiatal öregdiák” gondolna úgy az idősebb generáció példamutatása nyomán, hogy fontos a gimnáziummal való kapcsolattartás.

Hajdó Ákos
igazgató

Beszélgetések fiatal örökdiákokkal

Egy fizikus rövid története

Kádár Zoltán (1991-1995) életútja azért is különleges, mert dolgozó felnőttként soha nem élt Magyarországon: először egyedülállóként, majd családapaként folytatott kutatómunkát rövidebb-hosszabb ideig különböző európai országokban. Most, amikor naponta jelennek meg cikkek a magyar fiatalok tömeges kivándorlásáról, tipikusnak tűnhet a sorsa, de az interjúból kiderül, mennyire nem az.

GELÁNYI ANIKÓ: TE MELYIK FASORI CSOPORTBA TARTOZOL? AZOK KÖZÉ, AKIK CSALÁDI INDÍTTATÁSRA SZINTE ELEVE ELRENDELTE ÚTON KERÜLTEK A FASORBA VAGY A MÁSIKBA, AKIK LEGINKÁBB EGY VÉLETLENSZERŰ, DE SORSDÖNTŐ BENYOMÁS HATÁSÁRA FELVÉTELIZTEK IDE?

K.Z.: Utóbbi. Egy volt általános iskolai tanárom lánya járt a Fasorba, és az ő beszámolója alapján felvételiztem oda én is. Jelentkeztem még három másik középiskolába, de mivel kiderült hamar, hogy felvettek a Fasorba, így azoknak a felvételi vizsgájára már nem is mentem el.

G.A.: AKKOR EZEK SZERINT TÚL SOK INFORMÁCIÓD NEM VOLT A FASORRÓL, ÍGY GONDOLOM KÜLÖNÖSEBB ELVÁRÁSOD SEM VOLT VELE SZEMBEN. RÁADÁSUL NEM SOKKAL KORÁBBAN INDULT ÚJRA AZ ISKOLA. HÁNY OSZTÁLY JÁRT AKKOR MÁR ODA? ÉRZÉKELTÉL VALAMIT ABBÓL, HOGY EZ MÉG EGY KIALAKULÓBAN LÉVŐ KÖZÉPISKOLA?

K.Z.: Két évfolyam volt előttem. Lehet, hogy nekem nem volt annyira csatornám erre, vagy csak túl fiatal voltam ahhoz, hogy ezekre figyeljek, de nem tűnt annyira kialakulóban levőnek. Egy normálisan, flottul működő gimnázium volt. Három tanárom volt, akikre úgy emlékszem, hogy jó tanárok és viszonylag jó pedagógusok is voltak: Egedy Mária, Gyapay Gábor és Fórizs László. Összességében jól éreztem magam a középiskolai négy év alatt, ami leginkább köszönhető az osztálytársaimnak, illetve ahogy az lenni szokott, egy szűk körnek.

G.A.: S UTÁNA MI ALAPJÁN DÖNTÖTTE EL, HOGY MELYIK EGYETEMEN AKARSZ TOVÁBBTANULNI?

K.Z.: Az volt az ötlet, hogy biokémiával foglalkoznék, mivel a szerkesztés már általánosban megszerettem és azt az orosin is el tudom kezdeni. Ami azt jelentette volna, hogy még nem hal meg a remény, hogy talán orvos leszek. Apám, nagyapám, dédapám is orvos volt. Elmentem biológia és fizika előkészítőre, de egy idő után meguntam a biológiát, és akkor volt egy matekverseny, amin úgy indultam el, hogy ha továbbjutok az első fordulón, akkor hagyom a biológiát és az orvosit, inkább fizikusnak megyek. Továbbjutottam. Így végül matekból és fizikából mentem felvételizni, és fel is vettem az ELTE fizikus szakára.

G.A.: NEM ÉPPE A LEGNÉPSZERŰBB SZAK. MILYEN VOLT?

K.Z.: Folyamatos kapaszkodás. Kivétel a zseniknek. Én nem vagyok az. Az előbb elfelejtettem mondani, hogy Fórizs László személyisége, aki fizikát tanított nekünk, meghatározó volt számomra, noha nem hagyományos módon: soha sem küldött fizikaversenyre, sohasem mondta, hogy elméleti fizikusnak kéne lennem.

G.A.: AKKOR MÉGIS, HOGYAN, MIVEL HATOTT RÁD, HOGY FIZIKUSNAK MENJ? MIVEL FOGOTT MEG TÉGED?

K.Z.: Ajánlott pár könyvet. Például a Császár új elméjét Roger Penrose-tól vagy Hawkingnak "Az idő rövid története" című híres könyvét.

G.A.: SOHA NEM BIZONYTALANODTÁL EL EGYETEMISTA KORODBAN? HOGY MEG TUDOD-E TANULNI, AMIT KELL?

K.Z.: Ez egy ilyen konstans dolog, megszoktam. Szerintem a zseniken kívül mindenki van egy standard bizonytalanság, de az megszokható. Egyszer gondolkoztam el csupán komolyabban azon, folytassam-e. Egy rosszul sikerült vizsga után történt ez, de végül maradtam.

G.A.: EGYSZER AZT MONDTA NEKEM EGY FIZIKUS, HOGY Ő AZÉRT SZERETI A FIZIKÁT, MERT A FIZIKA AZ MAGA AZ ÉLET. HISZ MINDEN CSELEKVÉST, TÖRTÉNEST LE TUDUNK ÍRNI EGY TÖRVÉNNYEL. ÖSSZEÜTKÖZIK KÉT AUTÓ, EGYMÁSNAK MEGY KÉT EMBER, BECSAPJA A HUZAT AZ ABLAKOT.... ÓT EZ NYŰGÖZI LE A FIZIKÁBAN. TÉGED MI?

K.Z.: Szerintem is van valami vonzó abban, hogy például kiszámíthatod egy eldobott kő röppályáját és a leérkezési pontot. Azonban elég ritka, hogy az ember konkrét számokkal számol, de azért előfordul. Az is jó, izgalmas, amikor kijön valami, amire nem számítasz... Genetikusan szeretem magásra tenni a mércét. Nem mindig örülök ennek, de ezt is megszoktam már. Az egyetemen is a részecskefizika irányt választottam. Most már azonban nem ezzel foglalkozom, bár sok szempontból még mindig eléggé közeli területen dolgozom.

G.A.: MIK VOLTAK A TERVEID A DIPLOMASZERZÉS UTÁNRA? AKKOR IS ÉRDEKELTEK MÁR A KÜLFÖLDI LEHETŐSÉGEK?

K.Z.: Igen, de nem kizárólagosan. Az ELTE-re is jelentkeztem doktorandusznak, de aztán mégsem maradtam ott PhD-zni, mert ösztöndíjas helyet nem nyertem. Úgyhogy pályáztam doktorandusz ösztöndíjakra külföldre, ahova angol nyelvtudás kellett.

G.A.: LEHET EGYÉBKÉNT ARRÓL BESZÉLNI, HOGY EZ VAGY AZ AZ ORSZÁG, ILLETVE KONTINENS A FIZIKA FELLEGVÁRA, AHOVÁ MINDENKI VÁGYIK?

K.Z.: Persze, nyilván az Egyesült Államok mindenképp a fellegvára. Ott is vannak azonban szuper és kevésbé szuper egyetemek. Én azonban inkább Európában akartam maradni, így a tengerentúli lehetőségeket annyira nem is vettem komolyan fontolóra, pedig lett volna egy komoly ajánlat. Jelentkeztem ezért ide-oda Európában, de nem nagyon válaszoltak eleinte. Végül maradt egy amerikai egyetem, ahová mehettek volna, de még mindig volt vagy három európai egyetem, ahova szívesebben mentem volna, és ahonnan még válaszra vártam, ezért halogattam, hogy az amerikai helyre menjek. Így telt az idő, már augusztus volt, szeptember elején már

“jelenésem lett volna” az amerikai egyetemen. Én azonban még mindig otthon voltam, gondolkodtam, mit tegyek. Félttem, hogy addig várok, amíg két pad közé esem. Elhatároztam, nem várok tovább, elég volt: Európa így járt, megyek az Államokba. Épp akartam hívni az ottani egyetemi titkárnőt, de előtte még egyszer megnéztem az e-mailjeimet és látom, írt a jövőbeli témavezetőmnek, Gerardt Hooftnak a titkárnője, hogy menjek állásinterjúra három nap múlva Utrechtbe.

Ez 2000 nyarán volt. Előtte, 99-ben kapta meg a Nobel-díjat. Borzasztó elfoglalt volt végig a doktorim alatt. Rengeteget utazott. 2001 januárjában kezdtem, és pár hónappal több, mint négy évig tartott, amíg a védésig eljutottam. Nagyon mély víz volt ez. Az elején nem értettem még az előadásokat sem, pedig az ELTÉs részecskefizika szakirány és az erasmus-os időszak Groningenben rengeteget segített, de hiába.

G.A: MÉG AZ INTERJÚ ELŐTTI MAGÁNBESZÉLGETÉSÜNK SZORÁN EMLÍTETTÉL KÖZÖS ISMERŐSÖKET, AKIK HOZZÁD HASONLÓAN MINDIG SIKERESEN PÁLYÁZTAK KÜLFÖLDI ÖSZTÖNDÍJAKRA. MI VOLT AZ, AMI TITEKET ILYEN KÜLÖNLEGESSÉ TETT, HOGY LÁTSZÓLAG KÖNNYEN FELVETTEK MINDENHOVÁ, AHOVA JELENTKEZTETEK? ÚGY TÚNHET EBBŐL, HOGY EZ A NORMÁLIS, PEDIG KORÁNTSEM.

K.Z: Csak elméleti fizikusokról beszéltem és a doktoriról. Elméleti fizikát nem sok ember akar tanulni. Aki mégis, azokból is kevesen folytatják részecskefizika szakirányon. Az Erasmus program gyerekcipőben járt, a jelentkezők többségét felvették, az ELTE is elég erős volt. Plusz mindenkinek volt már nemzetközi folyóiratban publikált cikke a szakdolgozati témájáról, és egy nagy adag szerencse is kellett. Ez a négy év azonban szakmailag nagyon mély víz volt, a holland elitiskola hagyományainak megfelelően: zseniknek ugródeszka, nemzseniknek kapaszkodó. A kutatási projekt kezdetben numerikus, programozási munka volt. Másfél év után azonban nem sikerült semmilyen érdemleges eredményt kihozni a témából. Nem mondom, hogy éjjel-nappal dolgoztam, de azért másfél év után meglehetősen zavart, hogy nem nagyon haladt semerre a projektem. Időközben odakerült egy német professzor, akivel kicsit váltottunk a megközelítésen, numerikus helyett analitikus módszerrel több szerencsénk volt. Akkor már kezdtek eredmények születni. Az ő révén kerültem egyébként utána Edinburghba posztdoktorként. Ott a doktorim egy általánosítását próbáltam kidolgozni, de végül becsatlakoztam egy csoportba, ahol még az ELTE-s szakdolgozatomból származó tudásomat használtam. Onnan a két éves munkaviszony után egy ismerős közvetítésével kaptam egy állást Olaszországban, Torinóban, ahol megint a doktori alatt megtanult dolgokat kellett alkalmazni.

G.A: TE RAGASZKODSZ ENNYIRE A KOZMOPOLITA ÉLETMÓDHOZ, VAGY EGY-SZERŰEN A VÁLTÁSOK ANNYIRA ADTÁK MAGUKAT, HOGY KÖZBEN NEM IS GONDOLKODTÁL EL KOMOLYABBAN AZON, HOGY HAZAGYERE MAGYARORSZÁGRA?

K.Z: Megmondom őszintén, hogy Edinburgh után, megint volt egy kicsi mélypont, de a torinói lehetőség jónak tűnt, így örömmel elfogadtam. A témámmal istenigazából Magyarországon senki sem foglalkozott, úgyhogy eszembe sem jutott itthon keresgélni.

G.Z: ÉS EZ HOZTA MEG SZÁMODRA A CSALÁDALAPÍTÁST IS, HISZEN KÖZBEN MEGHÁZASODTÁL, ÉS 2009-BEN EMMA IS MEGSZÜLETETT.

K.Z: Ez jópofa történet. 2008 áprilisában doktoráltam, de csak szeptemberben kezdődött az edinburghi állás. Egyébként korábban is

ismertem már a feleségemet, de ekkor kezdtünk jární. Amikor végetért Edinburgh, akkor házasodtunk össze, Olaszországba való költözésünk előtt itthon, Magyarországon. Emma is itt született, ami végetvetett a távkapcsolatnak. Ezután már hármásban éltünk Olaszországban, egészen mostanáig. 5 évig voltam ott, ugyanabban a kutatóintézetben, ami ritkaság a posztdoktori státuszoknál. Igaz, nekem is kilenc szerződéselem volt ezalatt. Volt egyhónapos, volt kéthónapos is köztük. Nagyon olasz hely volt, rendre változtak a körülmények, de még a projektek is egyik napról a másikra. És egyszer csak véget is ért, annak rendje és módja szerint meglehetősen váratlanul. Majdnem Magyarország lett a dologból, lehetett volna állandó egyetemi állásom, de az a lehetőség sok szempontból nem volt ideális. Ugyanakkor úgy éreztem, hogy lejárt az időm arra, hogy akárhova elrángassam a családomat külföldre. Mégis, teljesen véletlenül rákadtam egy állásra Angliában, ami erősen a témámba vágott, és a kiírás annyira ízlésem szerinti volt, hogy úgy döntöttem, illetve döntöttünk a feleségemmel, érdemes megpróbálni. 2013 januárja óta élünk ott, vagyis még elég friss az élmény. Fél év után annyit tudok mondani, hogy soha sem élveztem ennyire a munkámat megszakitások nélkül.

G.A: UTOLSÓ GONDOLATKÉNT ÁLTALÁBAN MEG SZOKTAM KÉRDEZNI A VOLT FASORI DIÁKOKTÓL, HOGY MIT TANÁCSOLNAK A MOST KÖZÉPISKOLÁSOKNAK. TE MIT JAVASOLSZ AZOKNAK, AKIK SZINTÉN FIZIKÁBAN, KUTATÓI LÉTBEN GONDOLKODNAK?

K.Z: Szerezzenek biztos nyelvtudást, induljanak versenyeken, egyetemistaként pedig próbáljanak publikálni.

Dr. Gelányi Anikó (1999), volt fasori diák



Beszélgetések fiatal örökdiákokkal

Exotikum bekapcs



Perényi András évfolyamtársam volt a Fasorban. Nem ismertük egymás legmélyebb gondolatait, de az alapján, amennyire ismertem, az a benyomásom volt róla, hogy ez a jóképű fiú majd klasszikus élet-pályát fog bejárni: elvégez egy egyetemet, kitanul egy szakmát, amiben ügyes lesz, utána megházasodik, felnevel egy-két gyereket. Azaz egy mintadolgozó és mintacsaládfő lesz, aki a tehetsége és a szorgalma, valamint a szerető és jó egzisztenciával rendelkező családi háttér által húzott biztonsági hálót soha próbára nem téve éli le életét. Időközben teljesen elvesztettem vele a kapcsolatot, de a legnépszerűbb közösségi oldalon tett bejegyzései alapján úgy tűnt, nagyon érdekes dolgok történtek és történnek vele. Felkeltette a kíváncsiságomat, vajon mennyire volt igazam a sablonos jóslásommal, s ha egyáltalán nem, akkor ez az akkori rossz emberismeretemnek vagy az Andrásban azóta bekövetkezett változásoknak köszönhető. Mivel úgy emlékeztem, hogy tizennyolc évesen állatorvos szeretett volna lenni, ezért első, erre vonatkozó kérdésemet leginkább önellenzésként, puhatolózó terepfelmérésként tettem fel.

P.A: Igen, szerettem volna állatorvos lenni, talán mert az apukám is állatorvos volt. Jelentkeztem is az egyetemre, de nem vettek fel, a kémia nem volt az erősségem. Gondoltam, hogy megpróbálkozom még egyszer, de közben elkezdtem a másik szenvedélyemnek hódolni, és hobbiként weblapokat készítettem. Kis szemüveges „geek” gyerek voltam, az alapokat a Fasor számítástechnikai tanfolyamán sajátítottam el. Mikor másodszorra sem sikerült a felvételi, B tervként elkezdtem dolgozni egy kis webstúdiónál, mint webdesigner. Ez egy nagyon kedves emlék, mivel a legelső munkát úgy szereztem, hogy írtam egy levelet, amiben gratuláltam az OTP Bank új website-jához. Megemlítettem, hogy azért értékelem a gyönyörű új oldalt, mert én is ilyenekkel foglalkozom. Legnagyobb meglepetésemre visszaírtak, hogy köszönik az elismerést, főleg hogy nem nagyon szoktak ilyeneket írogatni az emberek. Kitértek arra is, milyen jó, hogy én is ezen a területen tevékenykedem, mert épp keresnek valakit, aki ilyen lelkes, mint amilyenek én tűnök a levelem alapján. Behívtak egy beszélgetésre, és végül dolgoztam nekik pár évig. Rá két évre azonban úgy éreztem, hogy nagyon sokat fejlődtem, és tudnám én ezt magam is csinálni. Mindig is akartam valami saját dolgot létrehozni, így elhatároztam, hogy csinálok egy reklámcéget. Nagy bátorságot gyűjtve két barátommal összeálltunk, én felmondtam, és megalapítottuk az Insomnia Reklámügynökséget.

G.A: EZT HOGY KELL PONTOSAN ELKÉPZELNI. VOLT EHHÉZ VALAMENNYI SPÓROLT PÉNZED ÉS AZT BEFEKTETVE ELDÖNTÖTTE, HOGY ADSZ MAGADNAK EGY FÉL ÉVET?

P. A: Spórolt pénzem nem nagyon volt, inkább mondjuk úgy, hogy alacsony szinten tartottam a kiadásaimat akkoriban.

G. A: MIÉRT ÉPPEM A REKLÁM ÉRDEKELT?

P.A: Mivel a webdizájn munkában is mindig a látvány, a vizuális rész tetszett. Az első munkahelyemen töltött két év alatt megismertem, hogy egy reklámügynökség nagyjából hogy működik: milyen lehetőségek vannak, mit lehet csinálni, hogy lehet csinálni. Lényegében kitanultam az alapjait a szakmának. Először mint kezdő cég természetesen névjegykártyákat, esküvői meghívókat készítettünk barátoknak, ismerősöknek. Aztán szépen lassan emberről emberre mentünk előre. Pár év múlva kinőtünk a raktárhelyiséget, és átköltöztünk pontosan oda, ahol mindig is szerettem volna egy irodát: az Andrassy út végére. Az Október 6-a utca tetején egy lakásban volt

az új irodánk. Ott is voltunk egy pár évig, és innen jött a nagyobb ugrás körülbelül 5-6 év után, amikor egy szép irodát találtunk a Kosuth téren, egy Parlamentre néző csodaszép Duna parti épületben. Gyakorlatilag ott volt a fénykorunk.

G.A: EKKOR MÁR HÁNYAN DOLGOZTAK NÁLATOK?

P.A: 48-50 ember volt körülbelül. Akkor már nagyon nagy ügyfeleink voltak. Például a Nemzeti Banknak is csináltunk dolgokat, de három éven keresztül dolgoztunk együtt Geszti Péteréssel az ARC Plakátpályázaton is.

G.A: MI VOLT A TE FELADATOD A CÉGNÉL?

P.A: Én vezettem a kreatív részleget, ami azt jelentette, hogy a grafikusokat, fejlesztőket, szövegírókat fogtam össze.

G.A: S MINDAZOK A TULAJDONSÁGOK, KÉPESSÉGEK, AMELYEK EZEKNEK A SIKEREKNEK AZ ELÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGESEK VOLTAK, HONNAN VANNAK, VOLTAK MEG BENNE? A SZÜLŐI HÁTTERED ILYEN, VAGY TE KÉPEZTED MAGAD, ESETLEG OLYAN EMBEREKSEL TALÁLKOZTÁL, AKIK EZT HOZTÁK KI BELŐLED?

P.A: Kicsit mindkettő. Remek szüleim vannak, akiket nagyon szeretek, és mindenben támogattak az életem során. Mindemellett, olyan emberekkel hozott össze az élet, akik abszolút pozitív hatással voltak rám, és rengeteget tudtam tanulni tőlük. Nagy hatással volt rám 2007 környékén egy tőzsdei kereskedésekkel, tudatos életteremtéssel foglalkozó tanfolyam, amit egy Ausztráliából hazaköltözött sikeroktató tartott. Ott nagyon sok olyan alapdolgot sajátítottam el, ami tényleg kell az élethez, a pozitív gondolkodást, a vonzás törvénye, amiről szintén ott hallottam először, és azóta is érzem, hogy működik, attól függetlenül, hogy az ember hisz-e benne. A tudatos életmód, aminek fontosságára ugyancsak ott hívták fel a figyelmem, ami egészen egyszerűen azt jelenti, hogy mindig tudjuk, merre megyünk. Nagyon sok ember igazából csak úgy él a vakvilágba, de nem tudja, hogy konkrétan mit szeretne. Szép családot, jó autót stb., de ezek nem célok igazából. Amikor te tökéletesen tudod definiálni, hogy milyen színű legyen a kárpitozása meg az ülésbőr színe a kocsidon, az már egy álom. Abba bele tudod magad élni. Addig amíg csak egy jó kocsit akarsz, addig nem tudod átélni igazán a dolgot, és így nem is fogod pontosan azt vonzani magadhoz. Én abból a szempontból talán szerencsés vagyok, hogy vizuális típus vagyok,

ezért alaptól teljesen beleélem magam az álmaimba, terveimbe, s valószínűleg tényleg ezt sugározom ki. Annyira elképezem, hogy szépen lassan el is érem. Erre számtalan példa volt így az életem során.

G.A: ÉS MIT ÉLVEZTÉL LEGINKÁBB A REKLÁMSZAKMÁBAN?

Életem egy nagyon boldog pillanata is a reklámszakmához kötődik. 2007-ben megnyertük a szakma legnagyobb díját, a marketing Oszkárt, azaz EFFIE-t. Ez a leghatékonyabb reklámnak járó díj. Az egy olyan elismerés volt, ami szerintem így visszagondolva a mai napig az életem egyik legjobb, legboldogabb pillanata volt. Azért is hívják marketing Oszkárnak, mert tényleg olyan mint egy Oszkár gála. Ugyanúgy mint az Oszkár-díj átadásánál, itt sem tudják a díjazottak, hogy nyernek. Elmész, és ott ülsz kiöltözve, csokornyakkendőben, szmokingban, és várod, hogy kiderüljön, hazaviszel-e valamit. Hihetetlen érzés volt, mikor a mi kategóriánkban kisorsolták a bronz, majd az ezüst díjakat, és végül meghallottam a nevünket az arany szobrocska tulajdonosát szólítva. Fölmentem a színpadra, elhoztam, remegtem, és utána még mentek tovább a kategóriák, szinte oda sem figyeltem bármi történik, majd távolról hallottam, hogy a platina EFFIE díjat, az év leghatékonyabb reklámötletéért az Insomnia Reklámügynökség, Balatoni Nyár című kampánya nyerte el. Akkor tényleg megállt bennem az ütő. 27 éves voltam, az első komoly díjat fogtam a kezemben, és akkor ez nekem nagyon nagy elismerésnek, csodának számított. Ez az esemény szakmailag nagy lökést adott a karrieremnek, rengetegen kerestek meg, előadásokra hívtak, külföldre utazhattam sokat.



G.A: AHOGY TUDOM, MÁR NEM A REKLÁMSZAKMÁBAN TEVÉKENYKEDSZ. MIÉRT HAGYAD ABBA, HOL LETT VÉGE?

P.A: Ennek több oka volt. A reklámszakma itthon halódni kezdett, és én is vesztettem a lelkesedésemből, mert unalmas munkákból lehetett csak pénzt csinálni. Mi is felnőttünk, megváltoztunk, és egyre több nézeteltérés alakult ki köztünk, vezetők között is irányvonalak tekintetében. Végül 2009-ben különváltak útjaink a társaimmal, ketten eljöttünk, és a harmadik társunk felvásárolta a tulajdonrészeinket.

G.A: NEKED EKKORRA MÁR VOLT HATÁROZOTT ELKÉPZELÉSED ARRÓL, HOGY HOGYAN TOVÁBB?

P.A: Nem, de nem voltam elkeseredve, mert ez a múlt jó ugródeszka volt akkoriban. Úgy voltam vele, hogy nem kapkodom el a dolgokat, hanem hagyok magamnak időt arra, hogy kitaláljam, mit szeretnék. Akkoriban már nagyon foglalkoztatott a befektetési világ, tőzsde, egyéb üzleti lehetőségek.

Az akkori barátnőm nagyon csábított a gondolattal, hogy milyen jó lenne valahol külföldön élni, és ott belekezdeni valami vállalkozásba. Volt is egy lehetőségem akkoriban, és ez vezetett oda, hogy egy időre Thaiföldre, egy csodaszép szigetre költöztünk.

Az eredeti ötletből később sajnos (vagy inkább szerencsére) nem lett semmi, de nagyon kiszélesítette a világnézetemet a keleti kultúra. Eleve azt gondolom, hogy semmi nem történt véletlenül, vagyis ez az idő is nekem ahhoz kellett, hogy leülepedjen bennem mindaz, amit addig itthon, illetve azalatt ott tanultam, átéltem, megtapasztaltam. A mostani munkámhoz elengedhetetlenül szükséges gondolkodásmód, a határozottság, a tudatosság szerintem bennem ott bontakozott ki igazából. A barátnőm, a keleti kultúra, a buddhista gondolkodásmód sok olyanra tanított meg, ami mára már belém ivódott és nagy hasznomra vált.

G.A: MIT CSINÁLTÁL VÉGÜL KINT, MIÉRT JÖTTÉL HAZA?

Nyilván egy örökké pörgő, gondolkodó emberke, mint én, nem tud egy helyben megülni sokáig. Járt az agyam, mit lehetne csinálni, és egyre közelebb kerültünk egy fantasztikus ötlet kialakulásához. Ez volt az a mobilapplikáció, ami a mostani munkámnak az alapköve. Ez tulajdonképpen egy digitális útikönyv, amiben a felhasználók hozzáférhetnek az adott helynek a térképéhez, megtalálhatnak benne látványosságokat, strandokat, leírásokkal, képekkel, éttermeket, sok hasznos információt, eseményeket, kuponakciókat stb. Ezt egyszer letöltik, és onnantól kezdve offline tudják használni, vagyis nem kell hozzá internet. Ez egy ingyenes applikáció iPhone -ra és Androidos telefonokra. Az üzleti modell lényege pedig az, hogy a helyi vállalkozások hirdetési felületet vásárolnak meg az applikációban. Az eredeti elképzelés az lett volna, hogy ott éldegélünk a szigeten, és építgetjük a kis ügyfélkörünket, de természetesen az élet – mint mindig – most is közbeszólt.

G.A: MI TÖRTÉNT?

Úgy alakultak a dolgok, hogy az eredeti társammal, akivel közösen csináltuk volna a dolgokat, nem jöttünk ki túl jól, így elhatároztuk, hogy különvölünk, illetve ezzel egy időben szakítottam a barátnőmmel is, mert már nem a legjobbat hoztuk ki egymásból, így végül hazajöttem Thaiföldről. Ültem a repülőn, és úgy éreztem, hogy a világ ellenem fordult, és minden a feje tetejére állt.

G.A: MIÉRT MENTETEK SZÉT A PÁRODDAL?

P.A.: Visszatartottuk egymást. Nem a magam életét éltem, hanem valaki másét. Valaki más helyett próbáltam élni, másnak az érdekeit az enyéim elé helyzettem. Nagyon sok ember azt mondja, hogy ez az igazi szerelem, de tévednek, ez nem az. Az igazi szerelem az, amikor teljesen önzetlenül megosztod az életedet valaki mással, de nem felejtesz el önmagad maradni. Nálunk ez volt a baj. Totálisan feladtam magam ezért az emberért, de ezt csak akkor vettem észre, amikor eljöttem. Akkor elkezdtem élni megint, és elkezdtek csak úgy történni a dolgok. Sorra jöttek a jó dolgok, a pozitív visszacsatolások az életemben. Ettől függetlenül nagyszerű ember volt, és rengeteget tanultam tőle.

G.A: MI LETT A MOBILAPPLIKÁCIÓVAL?

A repülőn hazafelé végig agyaltam az életemen. Hogyan tovább? Akkor alakult ki az a gondolat, hogy ebből a termékből akár egy franchise vállalkozást, egy világméretű céget lehet csinálni. Hisz ugyanannyi energia megcsinálni valami nagyon nagyot, mint egy kicsit.

Akkor miért ne csináljam nagyon nagyban? Ez valószínűleg ugyanaz a naivitás volt, amitől vezérelve 21 évesen reklámügynökséget alapítottam, de végül happy end lett, vagy nem?

Nyilván szomorú voltam a szakítás miatt, de közben lelkes is: bezárkóztam, ezer millió papírcetlit írtam tele, gyakorlatilag megírtam egy üzleti tervet, ami arról szólt, hogy ezt hogyan lehet nagyban megcsinálni. A lelkesedésből nem volt hiány, de ez kicsit kevés volt még a sikerhez.

Volt egy jó ötletem, de tudtam, hogy befektető nélkül nem tudom beindítani a vállalkozást. Attól kezdve mindenkinek, akivel csak találkoztam, elmondtam, mik a terveim, hogy befektetőt keressék az ötletemhez. Persze a legtöbben hülyének néztek, mert pár héttel karácsony előtt voltunk. Engem azonban nem tudtak letörni, mivel eltökéltem, hogy én a karácsonyfa alá már egy aláírt szerződést fogok tenni. Akármennyire is lehetetlennek tűnt, néhány hét eltelével megtaláltam a partneremet.

G.A: HOGYAN TALÁLTÁL RÁ A BEFEKTETŐRE?

P.A: Egy mobilos rendezvényen találkoztunk, teljesen véletlenül. Ő egy ún. üzleti angyal befektető, aki kezdő vállalkozásokat, jó ötleteket keres és kockázati tőkével finanszírozza azokat. Az alapelve, hogy sose a lóra fogadj, hanem a zsokéra, és mivel látta a hitet meg a lelkesedést a szememben, ezért úgymond megvette a lovat a zsokéval együtt.

2012 januárjában így kezdtem el a tényleges munkát. Megcsináltam az új verzióját az applikációnak, kijavítva a kezdetleges hibákat, és nekiálltam az első franchise partnereket felkutatni a világban.

G.A: EZ HOGY ZAJLOTT? HOGY LEHET PARTNEREKET TALÁLNI A TÁVOLBÓL?

A cégalapítás miatt Miami repültem, az ott élő ügyvédünkhöz. Azt terveztem, hogy onnan próbálok majd értékesíteni, hisz az már eleve közelebb van a szigetekhez, vagyis a leendő partnereimhez. Sajnos az új verzió sokat késett, viszont kitaláltuk, hogy drágább lenne nekem hazajönni, és túl sok értelme sem lenne, viszont ha átutaznék egy olyan szigetre, ami eleve közel is van, és mondjuk olcsóbb, akkor onnan az időközben remélhetőleg elkészülő applikációval már fogok tudni partnereket felhajtani.

Így esett Dominikára a választás, ahol találtam egy emberkét, aki jó áron kiadta a kis sufniját. Sajnos továbbra is sok késés történt még, sokat csúsztunk, viszont olcsóbbnak bizonyult kint az élet, ezért továbbra sem költöztem vissza.

Sok minden történt ezalatt velem, ami a lelki fejlődésemet szolgálta. Meg kellett találnom újra önmagam. Nagyon sok mindent gondoltam végig, sok megpróbáltatással találkoztam, hisz szembesülnöm kellett azzal, hogy ez se megy, az se megy, semmi nem jó. Az élet próbára tette a hitemet. Választhattam volna azt az utat, hogy azt mondom, befejezem, és visszamegyek alkalmazásba grafikusként vagy kreatív vezetőnek, marketingesnek, amivel szintén jó pénzt keresnék, de akkor föladom ezt az utat anélkül, hogy kitartóan megpróbáltam volna még előbbre jutni. Ráadásul ugyanúgy lesznek nehézségek a másik területen is, mint mindenhol. S ha az ember mindig elfordul a nehézségek elől, akkor egyik úton sem fog végigmenni. Ott tehát erre jöttem rá, illetve rávezettek azok a barátok, akik tartották bennem a lelket. Kialakult bennem egy erős dacosság, küzdési vágy, hogy márpedig akkor is össze fog jönni.

Egy idő után természetesen megjött a várva várt áttörés, és sikerült megtalálni azt a stratégiát, amivel különféle üzleti közösségi oldalakon keresztül nagyon értékes kapcsolatokat lehet szerezni.

Különböző fórumokba is hirdettük a szolgáltatásunkat, és hamarosan megjöttek az első érdeklődők, akik nagyon lelkesnek bizonyultak. Megismerkedtem egy hölgygel Barbadosról, akinek tetszett az elképzelésünk, Skype-on elkezdtünk beszélgetni, teljesen beleszeretett az ötletbe, és végül ő lett az első, aki csatlakozott hozzánk. Átrepültem hozzá Barbadosra, és beindítottuk vele az első applikációkat.

G.A: EZ MIKOR VOLT? HÁNY HÓNAP TELT EL JANUÁR ÓTA?

P: Júniusban repültem át Barbadosra, vagyis nagyjából fél év. Ez az első még kicsit döcögött, vele nagyon sok időt töltöttem el, mert a betanítást is akkor csináltam először. Most már ez maximum egy hetet vesz igénybe.

Ahogy a tréningnek vége lett, egymás után kezdtek jönni a partnerek, és sorra kötöttük a szerződéseket. Átrepültem Antigua-ra, majd St. Martinra, ahogy sorra beajánlottak egymásnak azok, akiket megismertem.

G.A: MENNYIRE SZERETTED, ILLETVE MENNYIRE FÁRASZTOTT EZ A VÁNDORMADÁR ÉLET?

P.A: Életem egyik legfantasztikusabb éve volt. Személyiségfejlődés volt erősen, hisz úgy éltem, mint akit ledobnak valahol egy teljesen ismeretlen városba egyedül, és azt a feladatot kapja, hogy indulj el, teremsz kapcsolatokat, köss üzletet. Kivel? Merre? Hogyan? Nincsenek barátaid, nem ismeresz senkit. Ez egy akkora út, amíg ezen az ember végigmegy, hogy utána kifejleszti magában azt a képességet, hogy a sivatagban, egy üres szobába bezárva is talál magának vizet, ételmezt és barátokat.

G.A: NEM ÉREZTED AZT, HOGY OTT KELLENE MARADNI?

P.A: Igazából mindenhol úgy éreztem, hogy az utam az a folyamatos továbbállás. Mindegyik hely más volt. Fantasztikus dolgokat láttam, hihetetlen élményekben volt részem. Például egyszer, az egyik szigeten, kísértált mellettem egy óriási teknős, és nekiállt lerakni a tojásait az éjszaka közepén. Mivel azok az emberek, akikkel együtt dolgoztunk, helyiek voltak, megmutatták a helyi szokásokat, ételeket, beavattak abba, amivel nem találkozik egy átlagos turista, hiába tölti ugyanott a napjait, ahol én voltam.

G.A: HIHETETLEN MILYEN KALANDOS AZ ÉLETED. MILYEN SZTORIK! MEG KÉNE ÍRNOD ŐKET, RÉSZLETESEN.

P.A: Hát vicces, hogy ezt mondd, mert pont most kezdtem el egy blogot írni. Tényleg fantasztikus történeteket éltem és élek meg, és többen mondták már, hogy írnom kéne róluk. ([www.perenyi.me-szerk.](http://www.perenyi.me-szerk)) Mindez talán azért van, mert igent mertem mondani. El merem ugrani a szakadékba, bízva abban, hogy valóban ott van alattam a láthatatlan palló, ami megtart és átvezet a túloldalra. A feltétel nélküli hit, ami valójában akkor mutatkozik meg igazán, amikor nem látjuk mitől, fog valami úgy működni, ahogy szeretnénk, de elhiszük, hogy úgy fog alakulni, ahogy nekünk a legjobb. „Annak adatik meg, hogy felfedezzen egy új kontinenst, aki el mer távolodni a part biztonságától.”

G.A: AKKOR MOST IGAZBÓL AZT CSINÁLOD AMIT SZERETSZ?

P.A: Igen, abszolút. És ezt kívánom mindenkinek!

Dr. Gelányi Anikó (1999), volt faszori diák

Dr. Dudás Jenő

Vermes Miklós emlékére ...

Évek óta szívesen teszek eleget annak, hogy öregdiákként előadást tartsak életem alakulásáról alma máterünk valamelyik osztályának rendhagyó osztályfőnöki óra keretében. Erre az alkalomra – mint a tanárok – külön óravázlatot készítettem, melyben elsősorban a gimnázium akkori tanulás-tanítás módszereit és egy-egy tanáregyéniség óráinak hangulatát mondom el. Külön kiemelem, hogy az un. fasori szellemben neveltek bennünket, hogy segítsék jövőnk sikeres alakulását. Elmondom azt is, hogy ha az életben bármilyen nehéz körülmények közé is kerülünk, ne mondjunk le céljainkról, hanem teljes erőbedobással harcoljunk annak eléréseért. Példának felhozom saját pályafutásom kezdeti nehézségeit. Ha én akkor szívósan nem harcolok a céloom eléréseért, akkor nem lehetnék most itt.

1951-ben, kalandos út után, egyhetes késéssel kapcsolódtam be a Réz Henrik vezette 1.a osztályba, a Fasori Evangélikus Gimnáziumban. Örömem határtalan volt, mert semmiféle más, állami oktatási intézménybe nem nyerhettem felvételt. Óriási erőfeszítéssel igyekeztem tanulni, mert – mint mondták – a vidéki iskolából sokkal nehezebb az osztály élére kerülni. Már az első félévben nekem sikerült Vermes Miklós tanár úrnál matematika-fizika-kémiából, valamint Rempert Elek tanár úrnál, az ókori történelemből szinte csak jelesekét kapni. Sajnos, egy év után megszűnt a Fasori Evangélikus Gimnázium, és tanulmányaimat a budapesti Eötvös József Gimnáziumban folytattam. Igaz, hogy ez az intézmény is az elitek közé tartozott, ennek ellenére a Fasorban töltött egy év alapozta meg a jövőmet, és ebből még mind a mai napig profitálok.

Az Állatorvosi Egyetemre édesapám katonatiszt múltja miatt csak az ötödik sikeres felvétellel jutottam be mint szakmunkás, az üzemi igazgató és a KISZ-bizottság javaslatával. Első évben a kémia a legnehezebb tantárgyak közé tartozott. Gondolom ezért, az első hetekben előadások előtt és közben is faggatták a hallgatóságot kémiai tájékozottságukról. Ebben élen járt egy docensnő. Meg kell mondanom, hogy a hallgatóságnak ez nem nagyon tetszett, és csak kevesen voltak hajlandók válaszolni. Az egyik alkalommal, a „Mi az? Senki sem tudja?” kérdésre lassan feleltem a kezem, és megválaszoltam. Mikor ez többször megismétlődött, megkérdezte a nevem, és hogy hol érettségiztem.

- Én ugyan az Eötvös Gimnáziumban érettségiztem, de az első évben a Budapesti Evangélikus Gimnáziumba jártam, és kémiából ott kaptam a megalapozott tudást!
- Csak nem Vermes Miklós volt a tanára?
- De igen! – volt a határozott, gyors válaszom.
- Na, ja! Maga akkor azért ilyen tájékozott a kémiában!

Ennek köszönhettem, hogy szinte minden órán felszólított. Én ezt már nagyon untam és kémia órán mindig máshova ültem. Na, ez kellett nekem! Mivel nem látott a helyemen, minden alkalommal fennhangon kérdezte: „Hol a fasori Vermes-tanítvány? Hol van a Dudás?”

Mikor az egyik kérdésére senkitől sem kapott választ, akkor meg-

kérdezte „Mi az? Ezt még egy Vermes-tanítvány se tudja?” Erre az „új” helyemen felálltam és határozottan mondtam: „De tudom!”

- Akkor miért nem mondja?

- Azért, mert hagyni akarok másokat is érvényesülni!

Ezen derült az évfolyam, és így elsőként engem ismertek meg. Mindenki tudta, hogy a fasori Vermes Miklós tanítványa vagyok. A szünetekben egy darabig cukkoltak, – Nem tudod, hol van a Dudás, a fasori Vermes-tanítvány? Mi az, Dudás? Maga se tudja? – szövegekel. Ezekon magamban jót kacarásztam, és büszkén vállaltam, hogy Vermes Miklós tanár urat így is népszerűsíteni tudtam az állatorvos-tan hallgatók között.

Az utolsó fasori „osztályfőnöki óra” után – ahol a fentieket is elmeséltem – este csöngött a telefon. Egy éltesebb női hang a következőket mondta:

- Dr. Fekete Istvánné vagyok Budapestről! És dr. Dudás Jenő főállatorvost keresem!

- Kezit csókolom! Én vagyok!

- Ön tartott ma osztályfőnöki órát a Fasori Evangélikus Gimnázium egyik osztályában?

- Igen!

- Nos, ezzel kapcsolatban szeretnék Önnel beszélni. Nos, kedves Dudás Jenő, én vagyok az a tanár, aki Önt egykor szívesen faggatta az Állatorvosi Egyetem kémia tanszékén.

- Te jóisten! Kedves docensnő.... Ön még.... mindig- (emlékszik rám, akartam mondani, de ő közbevágtott.)

- Ne folytassa, mert, mint hallja, még élek! Nem a korom a fontos, hanem az emlékezőképességem, ami majdnem a régi. Határozottan emlékszem magára, magas, vékony szőke fiatalemberre, aki Vermes Miklós tanítványaként mindig jól felelt.

Erre aztán széket kerestem, hogy leüljek. De a szavakat is kerestem, szerencsémre a docensnő folytatta:

- Délután itt volt az unokám, és ő újságolta, hogy egy főállatorvos volt benn náluk az osztályfőnöki órán és azt mondta, hogy ő csak egy évet járt ugyan a gimnáziumunkba, mert megszüntették, de az egy év alatt annyi tudást kapott Vermes tanár úrtól, hogy még az egyetemi éveiben is ezt kamatoztatta. És a kémia tanszéken volt egy docensnő, ki ezt megtudta, és, ha nem volt a kérdésére válasz, akkor mindig őt szólította. Nagy! Véletlenül nem Te voltál? Nos, ezért kerestem meg a telefonszámát és hívtam fel Önt!! Egyébként nem nehéz kiszámítanom, hogy már ÖN is nyugdíjas.

Mikor magamhoz tértem, megköszöntem kedvességét, hogy képes volt közel 50 év távlatából is ilyen szeretettel gondolni rám.

Mikor lettem a telefont, nem tudtam felkelni a székből, „járt az agyam” hogy van ilyen tanár, ki több száz tanítványa közül még mindig tudja, hogy a fasorba jártam, és Vermes Miklós volt a tanárom.

Úgy érzem, ezt nevezik „fasori szellemnek”, mikor idős korban is az örökdiák ebből a múltból profitál...

Cselőtei László emléktáblájának leleplezése a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban



2013. február 28-án a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban a Volt Növendékek Egyesületének szervezésében emlékülést tartottak Cselőtei László akadémikus, egykori fasori diák, az iskola visszaállításának egyik fő kezdeményezője tiszteletére, halálának első évfordulója alkalmából. Az emlékülés után a gimnázium épületében került sor Cselőtei László emléktáblájának leleplezésére, mellyel az utókor tiszteleg az állami díjas akadémikus, az öntözés és kertészet kutatásának tudósa előtt.

Az emlékülés kezdetén Hajdó Ákos igazgató úr ismertette Cselőtei László életpályáját, aki tudományos és oktatói munkája, valamint országgyűlési képviselői tevékenysége mellett a Fasori Gimnázium újraindításának is egyik fő kezdeményezője volt.

Ezt követően Németh Tamás, a Magyar Tudományos

Akadémia főtitkára osztotta meg személyes élményeit Cselőtei Lászlóról. Főtitkár úr az egykori kollégára, akadémikustársra emlékezve nemcsak a család és az alma mater fontosságát hangsúlyozta e rendkívüli életpálya kapcsán, hanem arról is beszélt, hogy információáradatra épülő társadalmunkban mennyire fontos lenne emlékeznünk arra az időszakra, amikor a tudományos eredmények még személyes találkozók és baráti beszélgetések formájában jutottak el a fiatalabb akadémikus generációhoz.

A főtitkár tisztelgő szavai után Liptay György, az MTA doktora, a Volt Növendékek Egyesületének elnöke elevenítette föl Cselőtei Lászlóval való első és utolsó találkozását, arra keresve a választ, hogy miben ragadható meg a *fasori szellemiség* lényege, azé a szellemisége, melynek a fiatal gimnazista Cselőtei László szellemi felemelkedését köszönhetette, és ami oly sok kiváló kutatót, akadémikust adott az országnak. Szoboravatás a Fasorban című írásában maga Cselőtei László is a képességet, a szorgalmat, a tudást és az akaratot határozta meg a sikeres értékteremtés négy feltételeként. Az emléktábla avatásánál beszédet mondó barát és pályatárs, Tomcsányi Pál akadémikus, aki az emléktábla felállítását javasolta és szponzorálta, és akivel Cselőtei László több mint 75 éven keresztül szoros barátságban volt, ezt a feltételrendszert egészítette ki egy ötödikkel, a barátsággal, hiszen – ahogy beszédében fogalmazott – baráti segítség, összetartozás nélkül a többi nehezen érvényesülhet. A kettejüket összekötő legerősebb kapocs ugyanis a csiszoló műhelyben kötött barátság és a közös szellemi alap volt. Cselőtei László ennek a nevelésnek az értékét felismerve dolgozott a gimnázium életre keltésén a nagy történelmi fordulatot megelőzően.

Az első találkozás helyén, a gimnázium földszinti folyosóján felállított emléktábla – amit a Volt Növendékek Egyesületének két korábbi főtitkára, Jeszenszky Zoltán és Vitális György leplezett le – Tomcsányi Pál célkitűzésének megfelelően azt a célt is szolgálja, hogy „a tízperces szünetekben itt zibongó kis gimnazisták szemé tévedjen olykor Cselőtei László most leleplezett emléktáblájára, megtanulva tőle, hogy a tudáshoz a képességen kívül szorgalom és akarat is kell, a sikerhez pedig még barátság is szükséges, amit az ő korukban lehet leginkább megszerezni”.

Dr. Érfalvy Livia

(Az eseményről az MTA és az Evangélikus Élet is hírt adott.)



Vermes-szobor az iskola előkertjében

2012. szeptember 29-én a XXIII. Fasor-nap keretében avattuk fel iskolánk nemzetközileg is elismert tanárának mellszobrát.

Vermes Miklós 1929-52-ig (az iskola megszüntetéséig) a Fasorban tanított matematikát, fizikát és kémiát 23 éven át. Ezután került a csepeli Jedlik Ányos Gimnáziumba, ahol a Fasorban kialakított, megalapozott módszereivel még 38(!) éven át oktatott.

A karizmatikus tanár (mindenki Muki bácsija), aki nemcsak tanított, de nevelt is, számtalan diákot indított el a természettudományos pályán, akik közül többen nemzetközi karriert futottak be.



A szobor felállításának gondolata egy 60 éves érettségi találkozón merült fel. A cél szép volt, de a kivitelezés finansziális okokból megvalósíthatatlannak tűnt. Ekkor a külföldön élő hálás tanítványok igen jelentős anyagi támogatása után az ötlet már reális volt.

Itthon is megindult egy mozgalom, amelyet az Egyház, az iskola, az iskola alapítványa és a Volt Növendékek Egyesülete támogatott. Meg kell jegyezni, hogy Csepel Önkormányzata, és a csepeli Vermes Miklós Általános Iskola is jelentős mértékben járult hozzá a szobor felállításához. A hiányzó összeget az itthon élő volt diákok adták össze.

A szobor felállítására (Soltra F. Tamás alkotása) az iskola utca felőli zárt kertjében került sor. Az avató ünnepséget Hajdó Ákos igazgató nyitotta meg. Ezt követte Gáncs Péter elnök-püspök beszéde és áldása. Az Öregdiák Egyesület nevében Liptay György elnök mondott köszöntőt, majd koszorút helyezett el a szobor posztamentére. Az emlékművet a Brazíliában élő egyik főszponzor Milkó Gyula és Berendik Iván leplezte le. Ezután a másik főszponzor, az USA-ban élő Haim Loran beszédét (aki nem tudott személyesen jelen lenni) Berendik Iván olvasta fel. A beszédek sorát Csepel polgármestere, Németh Zsolt országgyűlési képviselő zárta.

A szép számban megjelentek, mintegy 120 fő, örömmel távoztak, hogy a kiváló tanár, aki életében számos kitüntetést kapott (Kossuth-díjat is), a szeretett Muki bácsi méltó emléket kapott, és a jövő nemzedéknek is példakép lehet. Az adakozók nevét az iskola falán elhelyezett márványtábla örökíti meg

Liptay György



AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN ELHUNYT ISKOLATÁRSAINK

A névsorban csak azok neve szerepel, akikről hiteles adataink vannak.

A nevek utáni évszám az érettségi évét jelzi.

Oblath György	(1936)	+ 2012
Asztalos Gábor	(1946)	+ 2012
Szalay Attila	(1953)	+ 2012
Schermann Péter	(1949)	+ 2012.12.01, Hollandia
Téglásy Tivadar	(1949)	+ 2013. 05.30.
Szentpéteri Szabolcs	(1952)	+ 2013.06.24
Kucsman Árpád	(1945)	+ 2012

Kitüntetések, hírek, egyéb

- 2013. február 8-án a Magyarországi Evangélikus Gimnáziumok Népművészeti Találkozóán (MEGINT) emlékművet és emléktáblát avattunk Martin György Erkel-díjas néptáncutató és zenefolklorista tiszteletére, aki 1942-1950-ig a Budapesti Evangélikus Gimnázium (Fasor) diákja volt.
Az ünnepélyes alkalmon elsőként Dr. Felföldi László néprajzkutató, Martin György munkatársa beszélt, majd Szirmai Zoltán nyugalmazott Fasori lelkész és esperes megáldotta a művészi alkotást. Végezetül Prof. Liptay György, a Volt Növendékek Egyesületének elnöke mint Martin György osztálytársa emlékezett. Az avatási ünnepség végén Martin György özvegye mondott köszöntő szavakat.
- 2013. március 23-án Martin György tudományos munkásságáért posztumusz Magyar Örökség Díjat kapott.
Ez már az ötödik Magyar Örökség Díj, amit iskolánk tanárai, ill. tanulói kaptak: 2004-ben Hittrich Ödön, Rátz László, Mikola Sándor, Renner János tanárok ill. igazgatók, 2004-ben Gyapay Gábor

(tanuló) tanár, ill. igazgató, 2006-ban Irányi Béla (tanuló) orvos. Balogh János (1931) zoológus, akadémikus, a Kossuth-díj és a Corvin-lánc birtokosa, 1997-ben - első között, még életében - megkapta ezt az elismerést. Volt diáktársunk bronz mellszobra, amit az Öregdiákok állítottak a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával, a bejárati lépcsőnél (jobbra) látható.

- Volt iskolatársunk, a Kossuth-díjas Bitskey Tibor színművész 2013. március 15-én a Magyar Érdemrend középkeresztje kitüntetését kapta.
- 2012. november 21-én a Magyar Tudományos Akadémia Dístermében 12. alkalommal osztották ki a Rátz Tanár Úr életműdíjakat. A névadó iskolánk híres igazgatója volt. Az Ericsson Hungary, a Richter Gedeon Rt., és a Graphisoft alapította díjat évente 2-2 matematika, fizika, kémia és biológia tanár kapja pedagógiai munkája elismeréseként. A díjjal 1.2 -1.2 millió forint jutalom jár. Az iskolát és az Öregdiák Egyesületet az elnök Dr. Liptay György professzor képviselte.

Egyesületünk elmúlt évi tevékenysége

2012. szeptember 29-én, a XXIII. Fasor-nap keretében megtartottuk éves közgyűlésünket. Ekkor került sor Dr. Vermes Miklós szobrának felavatására, továbbá a gimnázium énekkara felvette Peskó Zoltán nevét, melynek kapcsán ifj. Peskó Zoltán és Prof. Párkai István tartottak megemlékezést a névadóról.

2013. május 3-án, a végzős osztályok ballagásán Dr. Raisz Dávid, egyesületünk főtitkára köszöntötte a gimnáziumtól búcsúzó diákokat.

Május 25-én ismét megrendeztük a „Pünkösdi utáni” érettségi találkozókat, a kerek évfordulókat (5, 10, 15 stb.) ünneplő évfolyamok

számára. Az eseményen mintegy 25 fő vett részt, akik Hajdó Ákos igazgató, Dr. Liptay György elnök és Dr. Raisz Dávid főtitkár köszöntőjének meghallgatása után megtekintették a természettudományos laborokat Benkőné Di Giovanni Rita tanárnő vezetésével.

2013 tavaszán öregdiákjaink a következő rendhagyó osztályfőnöki órákat tartották:

Dr. Borókay Réka 7.A

Dr. Hecker Kristóf 11.B

Kovács Gergely 11.C

Dr. Lukács Anita 10.B

Dr. Raisz Dávid 9.C és 12.B

Egyesületünk pénzügyi helyzete

Ezúton is köszönetet mondunk azoknak, akik az elmúlt évben anyagi támogatást nyújtottak Egyesületünk működéséhez. A kapott adományok lehetővé teszik, hogy az Egyesület továbbra is erősítse az összetartozás érzését többek között például a Fasori Öregdiák Lap kiadásával, összejövetelek szervezésével, iskolánk egykori tanárainak emlékének ápolásával.

Kedves Volt Fasori Diáktársunk!

Előre is köszönetet mondva minden forint adományért, kérünk Benneteket, hogy anyagi helyzetetektől függetlenül támogassátok az Egyesület működését.

Egyesületünk részére szánt összeget az alábbi módon tudjátok eljuttatni hozzánk: Hazánkban élő volt fasori diáktársaink a küldött csekken tudják befizetni bármely postán vagy OTP fiókban. Az utóbbi helyen bankszámláról is lehet összeget átutalni. Ha nincs csekked, akkor bármely OTP fiók az alábbi jelzett bankszámlára felvesz összeget az Egyesület javára:

OTP Hungary 11714006-20308197 Ev. G. Volt Növ. Egy.

Külföldön élő volt diáktársaink pedig az alábbi számlaszámra tudják részünkre a kívánt összeget elküldeni:

IBAN Hungary HU 43 117140062030819700000000

FASORI ÖRÖKDIÁK

a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete hírlevele • Az egyesület címe: 1071 Budapest, Városligeti fasor 17-21., e-mail: oregdiak@fasori.hu
• Megjelenik 350 példányban. • Szerkesztő bizottság: Győri Tamás főszerkesztő, Raisz Dávid szerkesztő, Dr. Érfalvy Livia olvasó szerkesztő. • A lap előállításához és egyesületünk működéséhez adományokat elfogadunk, melyek az OTP Hungary 11714006-20308197 Ev. G. Volt. Nov. Egy., illetve az IBAN Hungary HU 43117140062030819700000000 számlaszámra utalhatók.